

Akademik Sahtelikler

İpek Şencan

ipeksencan@hacettepe.edu.tr

@sncipek

Plan

- ❑ Akademik sahtecilik nedir?
- ❑ Sahtelikler okyanusu neden ortaya çıktı?
- ❑ Sahtelikler okyanusuna kim, neden dâhil oluyor?
- ❑ Sahtelikler okyanusu sorunu nasıl çözülebilir?

Sahtecilik Nedir?

Sahtecilik: “Sahte işler yapma, sahte işlerle uğraşma, düzmecilik, sahtekârlık”.

(Sahtecilik, 1999)

Sahte: “1. Bir şeyin aslına benzetilerek yapılan, düzme, düzmece, taklit. 2. İçten olmayan, yapmacık”.

(Sahte, 1999)

ÜNİVERSİTELERARASI KURUL BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ YÖNERGESİ

İKİNCİ BÖLÜM

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler

Madde 4- (1) Bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler şunlardır:

a) İntihal: Başkalarının özgün fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermek

b) Sahtecilik: Bilimsel araştırmalarda gerçekte var olmayan veya tahrif edilmiş verileri kullanmak,

c) Çarpıtma: Araştırma kayıtları veya elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan cihaz veya materyalleri kullanılmış gibi göstermek, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,

ç) Tekrar yayım: Mükerrer yayınlarını akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,

d) Dilimleme: Bir araştırmacının sonuçlarını, araştırmacının bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırıp birden fazla sayıda yayımlayarak bu yayınları akademik atama ve yükselmelerde ayrı yayınlar olarak sunmak,

e) Haksız yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek veya olan kişileri dâhil etmemek, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olanların isimlerini sonraki baskılarda eserden çıkartmak, aktif katkısı olmadığı hâlde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dâhil ettirmek,

Sahtelikler Okyanusu Neden Ortaya Çıktı?

Bilimsel İletişim Sürecindeki Kişilerin Bilinçsizliği / Eğitimsizliği

Home 1

Questions

Jobs

Search

Search

Q predatory

Researchers

Projects

Questions

Publications

Jobs

Institutions

Departments

Can I trust CBEES conferences to present and publish my research?

Question Jan 2018

CBEES (<http://www.cbees.org/>)have many conferences covering almost all fields... on the specific webpage of each conference, they mention names of Professors and lecturers in well reputed... [+](#)

[Answer](#) [Follow](#) [Recommend](#)

3 Answers · 22 Reads

Is the International Journal of Biology (eISSN: 1916-968X) a predatory journal?

Question Feb 2017

International Journal of Biology I ask, because my article was accepted without any peer-review. However, there are some aspects that contradict this assumption: -It is listed in the Sherpa/Romeo... [+](#)

[Answer](#) [Follow](#) [Recommend](#)

1 Recommendation · 23 Answers · 61 Reads

How can I obtain information about predatory journals?

Question Feb 2017

I need information on this topic...

[Answer](#) [Follow](#) [Recommend](#)

1 Recommendation · 11 Answers · 59 Reads

Arz – Talep

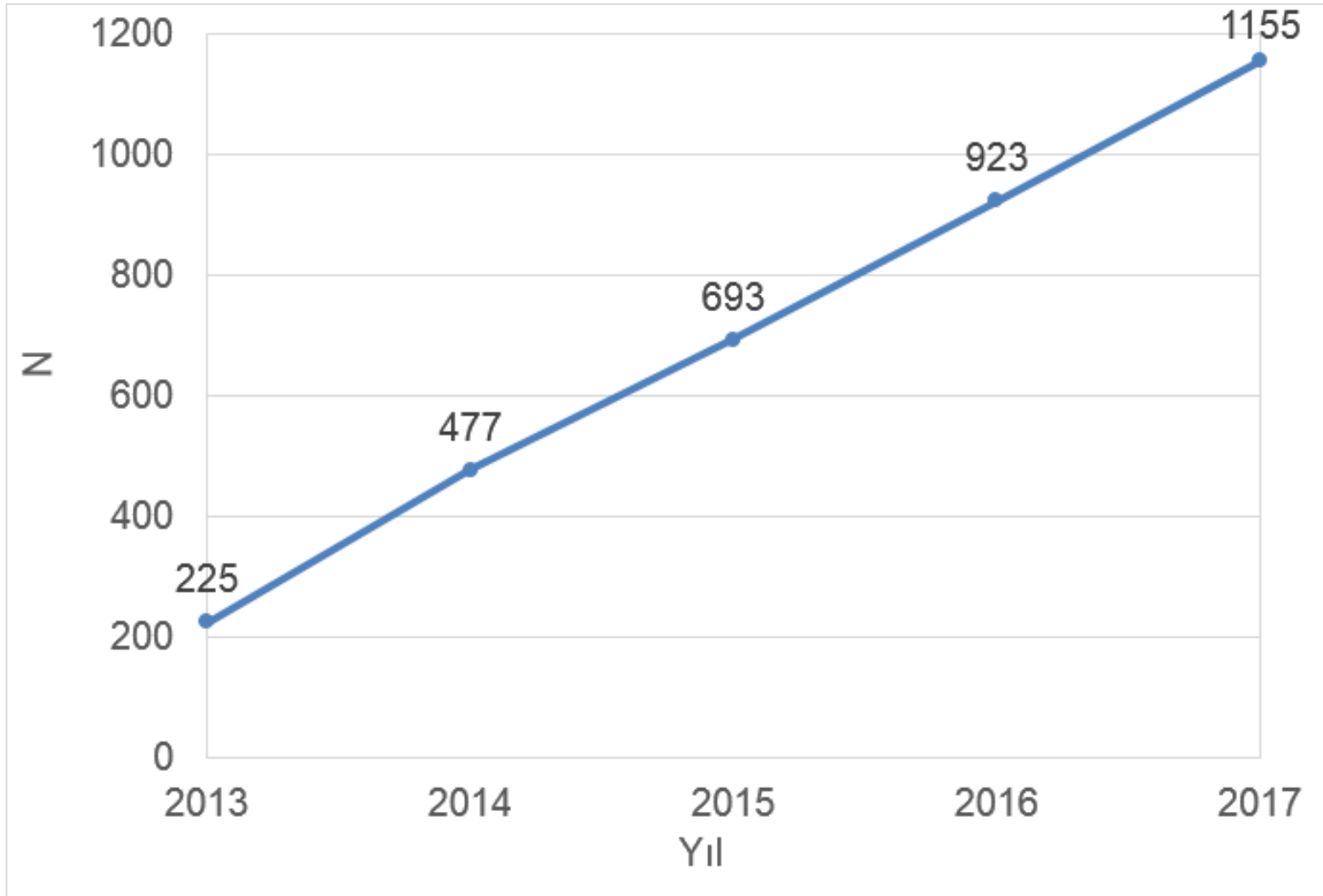
- ❑ Akademik teşvik
- ❑ Akademik yükseltmeler
vb. uygulamalara yönelik

Ölçütler

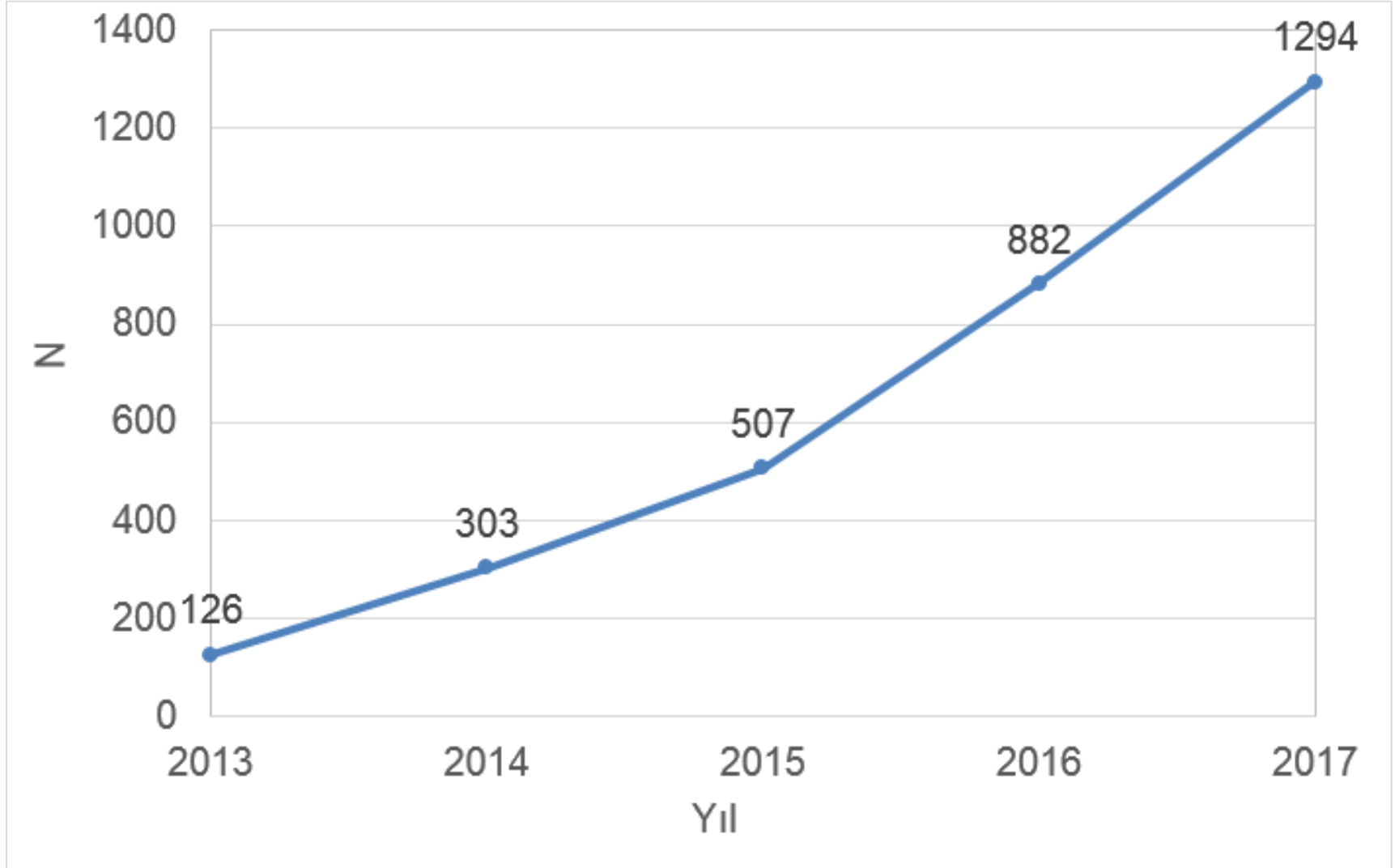
Karikatür: <http://science.sciencemag.org/content/sci/342/6154/60.full.pdf>

Yağmacı Yayıncı Sayısı

<http://web.archive.org/web/20170103170903/https://scholarlyoa.com/>

Açık Erişimli Yağmacı Dergi Sayısı

<http://web.archive.org/web/20170103170903/https://scholarlyoa.com/>

YÖNETMELİK

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından:

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM VE ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ**Programlar, sınavlar ve değerlendirme**

MADDE 34 – (1) Enstitü anabilim/anasanat dallarındaki lisansüstü öğretim planları, lisansüstü programdan mezun olunabilmesi için alınması gereken zorunlu/seçmeli dersler, tez, seminer ve benzeri çalışmalar ile kredi toplamlarıdır. Bu öğretim planları üniversite senatoları tarafından kararlaştırılan asgari muhtevaya uymak şartı ile ilgili enstitü kurulunda görüşülerek onaylanır.

(2) Bir yarıyıldaki hangi lisansüstü derslerin açılacağı ve bu derslerin hangi öğretim üyeleri tarafından verileceği, ilgili enstitü anabilim/anasanat dalları başkanlarının önerileri üzerine enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir.

(3) Lisansüstü programların kredi veya Yükseköğretim Kurulu tarafından ilgili programın yer aldığı diploma düzeyi ve alan için Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesine göre belirlenen kredi aralığı ve öğrencilerin

(5) Bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir dersin lisansüstü eğitim sırasında verilmesi zorunludur.

b) İlgili diploma programını bitiren öğrencinin kazanacağı bilgi, beceri ve yetkinliklere o dersin katkısını ifade eden öğrenim kazanımları ile açıkça belirlenmiş teorik veya uygulamalı ders saatleri ve öğrenciler için öngörülen diğer faaliyetler için gerekli çalışma saatleri de göz önünde bulundurularak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenen ilkeler çerçevesinde AKTS ders kredileri hesaplanır.

(4) Lisansüstü programlarla ilgili devam, ders sınavları, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları, ders tekrarı ve diğer esaslar senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirlenir.

(5) Bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir dersin lisansüstü eğitim sırasında verilmesi zorunludur.

(6) Enstitü kurulu tarafından onaylanan dersler içinden hangilerinin öğrencilerin ders programlarında yer alacağına, öğrenci ile birlikte öğrencinin danışmanı karar verir. Danışmanlık görevi tez danışmanı atanıncaya kadar, enstitü anabilim/anasanat dalı başkanı veya program koordinatörü/başkanı tarafından yapılır.

(7) Yükseköğretim kurumlarınca, öğrencinin herhangi bir yarıyıldan sonra programına devam edebilmesi için gerekli ek başarı koşulları belirlenebilir.

(8) Yeterlik, seviye tespit veya ders başarılarını ölçen tüm sınavlar, kağıt ortamında ve tüm adaylara eş zamanlı olarak yapılabileceği gibi, alan ve zorluk düzeyine göre tasnif edilerek güvenli biçimde saklanan bir soru bankasından, her bir adaya farklı zamanlarda farklı soru sorulmasına izin verecek şekilde elektronik ortamda da yapılabilir. Sınavlarda sorulacak soruların hazırlanması, soru bankasının oluşturulması ve şifrelenmesi, sınav sorularının kağıt ortamında veya elektronik ortamda saklanması ile sınav güvenliğinin sağlanmasına ilişkin ilkeler Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

Sahtelikler Okyanusuna Kim, Nasıl Dâhil Oluyor?

Akademik sahtelikler konusunda

Who Publishes in “Predatory” Journals?

Jingfeng Xia

Department of Library and Information Science, School of Informatics & Computing, Indiana University, Indianapolis, IN 46202. E-mail: xiaji@iupui.edu

Jennifer L. Harmon

Department of Library and Information Science, School of Informatics & Computing, Indiana University, Indianapolis, IN 46202. E-mail: jenjemey@iupui.edu

Kevin G. Connolly

Department of Library and Information Science, School of Informatics & Computing, Indiana University, Indianapolis, IN 46202. E-mail: kevgconn@iupui.edu

Ryan M. Donnelly

Department of Library and Information Science, School of Informatics & Computing, Indiana University, Indianapolis, IN 46202. E-mail: rmdonnel@uemail.iu.edu

Mary R. Anderson

Department of Library and Information Science, School of Informatics & Computing, Indiana University, Indianapolis, IN 46202. E-mail: mra4@iupui.edu

Heather A. Howard

Irwin Library, Butler University, Indianapolis, IN 46208. E-mail: hahoward@butler.edu

- ❑ Nijerya, Hindistan gibi geliřmekte olan ülkeler
- ❑ Genç araştırmacılar ve doktora öğrencileri
- ❑ Yayınla ya da yok ol!

Sahtelikler Okyanusu Sorunu Nasıl Çözülebilir?

Yayıncıların Uygulamaları

- ❑ Blacklist (kara liste)
- ❑ Whitelist (beyaz liste)

Akademik Ölçütler

- ❑ Akademik dürüstlüğün ön plana çıkarılması
- ❑ Nicelik – nitelik sorununun gözden geçirilmesi
- ❑ Tespit edilen sahteliklere caydırıcı cezalar verilmesi

Bilinçlendirme Çalışmaları

- ❑ Etik kurul komisyonları
- ❑ Eğitici seminerler
- ❑ Sahtelik içeren örneklerin ifşa edilmesi

Tartışma

- ❑ Nicelik mi, nitelik mi?
- ❑ Kara liste / beyaz liste çözüm mü?
- ❑ Akademik sahteliklere nasıl “dur” diyeceğiz?

Kaynakça

- Beall, J. (2017, 3 Ocak). Beall's list of predatory publishers 2017. Erişim adresi: <http://web.archive.org/web/20170103170903/https://scholarlyoa.com/>
- Bohannon, J. (2013). Who's afraid of peer review?. *Science*, 342, 60-65. doi: 10.1126/science.342.6154.60
- Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği. (2016, 20 Nisan). Resmi Gazete (Sayı: 29690). Erişim adresi: http://www.yok.gov.tr/documents/10279/23688337/lisansustu_egitim_ve_ogretim_y%C3%B6netmeliqi.pdf/8451c3e1-7975-40f1-bc81-3ca01cb288c8
- Sahte. (1999). Türk Dil Kurumu büyük Türkçe sözlük içinde.
- Sahtecilik. (1999). Türk Dil Kurumu büyük Türkçe sözlük içinde.
- Üniversitelerarası Kurul Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi. (2016). Erişim adresi: <http://www.uak.gov.tr/yonetmelikler/Etikyonerge2.pdf>
- Xia, J., Harmon, J. L., Connolly, K. G., Donnelly, R. M., Anderson, M. R. ve Howard, H. A. (2015). Who publishes in “predatory” journals?. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 66, 1406–1417. doi:10.1002/asi.23265

Akademik Sahtelikler

İpek Şencan

ipeksencan@hacettepe.edu.tr

@sncipek